

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С.З.ГЖИЦЬКОГО»

Випускова циклова комісія «Технологічних дисциплін»

ПОГОДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

Prof Ольга НИЧИПОРУК
27 серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора коледжу

В.Євменюк Вячеслав ТАРАСЮК
27 серпня 2025 року

ПРОГРАМА

з освітнього компонента

«Технологія виробництва продукції свинарства»

Розробник Ольга ЧИЖЕВСЬКА

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольства

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Статус освітнього компоненту обов'язковий

Мова навчання українська

Програма ОК «Технологія виробництва продукції свинарства» для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва денної форми навчання складена на основі ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» « 20» червня 2024 р. 15 с.

Розробник (и): Ольга ЧИЖЕВСЬКА

Програма обговорена на засіданні циклової комісії
технологічних дисциплін
Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії Ольга ЧИЖЕВСЬКА
підпис (прізвище, ініціали)

Схвалено Педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького»

Протокол від «27» серпня 2025 року № 8

1. ОПИС ОК (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ)

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольства
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітньо-професійна програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Характеристика ОК (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу)	
Статус	<i>Обов'язковий компонент</i>
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ЄКТС	5
Курсова робота (проект)	За вибором здобувача освіти
Форма оцінювання	Іспит
Форма навчання	Денна
Рік підготовки	2026-2028
Семестр	4-5 (6-7)
Аудиторні години	100
Лекції	74
Практичні заняття	26
Лабораторні заняття	-
Семінарські заняття	-
Самостійна робота	50

Примітка: співвідношення кількості годин (у відсотках):

аудиторних занять - 66,7 %

самостійна робота - 33,3 %

2. МЕТА ОК, ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою вивчення освітнього компонента є: надання здобувачам освіти теоретичних знань і практичних навичок у вивченні технології, організації виробництва та первинної переробки свинини, закладення наукових основ одержання від тварин максимальної кількості високоякісної продукції за мінімальних затрат кормів і праці.

Предметом вивчення освітнього компонента є: біологічні і господарські особливості свиней; конституція, екстер'єр і породи свиней; особливості відтворення та розведення; годівля та утримання свиней різних статевих-вікових груп, основні принципи організації виробництва продукції свинарства .

Основними завданнями є: вивчення біологічних і господарських особливостей свиней; типів конституції, екстер'єру та методів його оцінки, засвоєння інформації про основні породи свиней та їх особливості; знання форм організації розведення свиней, поліпшення їх племінної цінності, засвоєння основ підвищення рівня продуктивності; вивчення і впровадження сучасних технологій виробництва продукції свинарства.

Передумови вивчення: «Біологія», «Математика», «Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин», «Основи генетики і селекції сільськогосподарських тварин», «Розведення сільськогосподарських тварин», «Механізація виробничих процесів у тваринництві», «Технологія кормів з основами кормо виробництва», «Технологія відтворення сільськогосподарських тварин», «Годівля сільськогосподарських тварин».

2.1. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (РН)

РН4. Використовувати технології кормовиробництва, утримання, годівлі, розведення і відтворення тварин у професійній діяльності.

РН5. Використовувати особливості анатомічної будови тіла і фізіології сільськогосподарських тварин у технологічних процесах виробництва і переробки продукції тваринництва.

РН7. Забезпечувати дотримання норм охорони праці, виробничої санітарії та біобезпеки, що поширюються на професійну діяльність.

РН8. Проводити планування і організацію робіт у виробничому підрозділі з дотриманням трудової та технологічної дисципліни.

РН9. Забезпечувати реалізацію заходів щодо захисту здоров'я сільськогосподарських тварин.

РН15. Знати основи технологій виробництва продукції свинарства, скотарства, птахівництва, вівчарства

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність до застосування знань з морфологічних і фізіологічних особливостей сільськогосподарських тварин.

СК2. Здатність забезпечувати підготовку кормів та раціональну годівлю сільськогосподарських тварин.

СК3. Здатність до застосування прийомів та методів розведення сільськогосподарських тварин.

СК4. Здатність використовувати методи та технології відтворення сільськогосподарських тварин.

СК5. Здатність проводити аналіз виробничо економічної діяльності, вести звітно-облікову і технологічну документацію виробничого підрозділу.

СК6. Здатність організувати роботу структурного підрозділу з виробництва і переробки продукції тваринництва з дотриманням норм охорони праці, біобезпеки у професійній діяльності.

СК7. Здатність проводити заходи щодо захисту здоров'я та забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин.

СК9. Здатність використовувати професійні знання та навички з технологічних процесів переробки тваринницької сировини і виготовлення готової продукції.

СК10. Здатність до використання нормативної та технологічної документації у професійній діяльності.

СК11. Здатність використовувати технологічне обладнання при виробництві і переробці продукції тваринництва.

СК13. Здатність використовувати професійні знання та навички з технології виробництва продукції тваринництва.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач освіти повинен:

- знати:

- господарсько-біологічні особливості тварин;
- породи свиней різного напрямку продуктивності;
- технологію годівлі, утримання та догляду за тваринами різних виробничих груп;
- методи оцінювання здоров'я і продуктивності свиней, розведення свиней;
- добір і підбір тварин для відтворення.

- вміти:

- розраховувати потребу господарства в обладнанні, кормах, робочій силі і поголів'ї свиней різних виробничих груп;
- організувати повноцінно і економічно обґрунтовані системи кормовиробництва, годівлі, утримання і догляду свиней різних виробничих груп; технологію вирощування свинини в господарствах різних форм власності;
- вести зоотехнічний облік, цілеспрямовану племінну роботу;
- проводити бонітування свиней;
- організувати розробку і запровадження у виробництво нових, ефективних методів підвищення продуктивності праці; поліпшення якості і зниження собівартості вирощеної свинини.

3. ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Форма навчання *денна*

Підсумкова форма контролю *істит*

№ теми	Назва розділу	Кількість годин							
		Разом	Самостійна робота	Навчальні заняття					
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11
I семестр									
1-6	Основи розведення свиней	21	9	12	8	-	4	-	-
7-15	Племінна робота у свинарстві.	22	4	18	14	-	4	-	-
16-23	Технології у свинарстві	22	4	18	16	-	2	-	-
24-30	Відтворення поголів'я свиней	20	8	12	9	-	3	-	-
II семестр									
31-37	Опорос. Технологія годівлі та утримання різних вікових груп свиней	24	10	14	8	-	6	-	-
38-43	Вирощування молодняка свиней та технологія відгодівлі	20	8	12	8	-	4	-	-
44-50	Первинна переробка продукції свинарства	21	7	14	11	-	3	-	-
Разом з ОК		150	50	100	74	-	26	-	-

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
_____ семестр			
1	Вступ.	2	[1],[2],[3]
2	Біологічні і господарські особливості свиней	2	[1],[4],
3	Конституція, екстер'єр та інтер'єр свиней.	2	[1],[2],[3], [4]
4	Породоутворюючий процес свиней в Україні	2	[3],[4],[1]
5	Племінна справа у свинарстві	2	[2]
6	Методи сучасного розведення свиней	2	[3], [2], [1], [4]
7	Облік у сучасному свинарстві.	2	[2], [1]
8	Комплектування стада і його структура.	2	[2],[3],[4]
9	Відбір у свинарстві.	2	[2], [4], [1],
10	Підбір свиней.	2	[2], [4]
11	Організація бонітування свиней.	2	[5], [1]
12	Основи технології у свинарстві	2	[1], [3]
13	Технічне забезпечення свинарських господарств	2	[1], [3]
14	Ключові аспекти зооветеринарних особливостей свиного господарств.	2	[1], [3]
15	Організація літнього ведення свинарства	2	[3], [8]
16	Промислова форма організації виробництва свинини	2	[7] [3]
17	Непромислова форма організації виробництва свинини	2	[1]
18	Основні аспекти сучасної годівлі свиней.	2	[2],[3],[4]
19	Типи і способи годівлі свиней	2	[2],[3]
20	Особливості розвитку, годівлі та утримання кнурів-плідників.	2	[2],[3],[4]
21	Технологія годівлі та утримання холостих свиноматок.	2	[1],[2],[3], [4],[7]
22	Організація парування свиней. Інтенсивне використання маток.	2	[1],[2],[3], [4],[7]
23	Технологія годівлі, догляду та утримання порослих свиноматок	2	[1],[2],[3], [4]
24	Підготовчі заходи до проведення опоросу.	1	[3],[1],[4]
<i>Разом за _____ семестр</i>		47	
25	Техніка проведення опоросу і заходи по збереженню приплоду	2	[1],[2],[4]

26	Технологія годівлі, догляду та утримання підсисних свиноматок	2	[1],[2],[3], [4]
27	Вирощування поросят-сисунів.	2	[1],[2],[3], [4]
28	Технологія вирощування відлучених поросят.	2	[1],[2],[3], [4]
29	Особливості вирощування ремонтного молодняка	2	[2],[3]
30	Технологія відгодівлі свиней.	2	[1],[2],[3]
31	Основні види відгодівлі та їх технологічні параметри.	2	[1],[2],[4]
32	Виробництво органічної свинини	2	[1]
33	Ветеринарно-санітарне забезпечення свинарських підприємств	2	[1],[2],[3], [4],[
34	Організація, гігієна праці та техніка безпеки у свинарстві	2	[4]
35	Реалізація забійних свиней.	2	[1],[3]
36	Державний стандарт на свиней, призначених для забою	2	<i>Додатк. [7]</i>
37	Загальні поняття про свинину.	2	[1]
38	Забій та первина обробка свиней	1	[1]
Разом за _____ семестр		27	
Разом		74	

4.2. Теми практичних (лабораторних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми та засоби контролю	Рекомендована література
_____ семестр				
1.	Ознайомлення з біологічними особливостями свиней в умовах свинарських господарств	2	Виконання практичних завдань	[1],[2],[4]
2.	Вивчення основних порід свиней	2	Усне опитування	[1],[2],[3], [4]
3	Способи мічення свиней та їх нумерація	2	Виконання практичних завдань	[1]
4.	Заповнення документів обліку і реєстрації свиней	2	Виконання практичних завдань	[3]

5.	Бонітування свиней різних статеві-вікових груп	2	Виконання практичних завдань	[11]
6	Складання раціонів для кнурів-плідників та холостих свиноматок	2	Виконання практичних завдань	[6]
7	Складання раціонів для поросних свиноматок у різні періоди поросності	1	Виконання практичних завдань	[6]
<i>Разом за _____ семестр</i>		<i>13</i>		
8.	Складання раціонів для підсисних свиноматок на зимовий і літній періоди	2	Виконання практичних завдань	[6]
9.	Складання схем підгодівлі поросят-сисунів.	2	Виконання практичних завдань	[5]
10.	Складання раціону годівлі для відлучених поросят	2	Виконання практичних завдань	[3], [7]
11.	Складання раціонів годівлі ремонтного молодняка	2	Виконання практичних завдань	[6]
12.	Складання раціонів для свиней на відгодівлі.	2	Виконання практичних завдань	[6]
13.	Оформлення супровідної документації для забійних свиней.	3	Виконання практичних завдань	<i>Опорний конспект</i>
<i>Разом за _____ семестр</i>		<i>13</i>		
Разом		26		

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
_____ семестр			
1.	Дикі предки і родичі свиней	2	[1]
2.	Кондиції свиней	1	додатк. [4]
3.	Вади та недоліки екстер'єру свиней.	2	[4]
4.	Групи порід за напрямом продуктивності	1	[4]
5.	Незвичні породи свиней	3	Інфор.ресур 4
6.	Планування племінної роботи та її прогнозування	2	[8]
7.	Оцінка конституції та екстер'єру свиней.	2	[8]
8	Енергоощадні технології у свинарстві.	2	[2]

9.	Особливі компоненти раціонів свиней	2	додатк.[3]
10.	Розрідження сперми кнурів синтетичними розбавниками	2	[9]
11.	Зберігання і транспортування сперми кнурів	2	[9]
12.	Причини неплідності та малоплідності свиноматок.	2	[3], інформ. ресурс 5
13.	Синхронізація і овуляція охоти у свиноматок	2	додатк [6]
<i>Разом за _____ семестр</i>		25	
14.	Патологія опоросів	2	[5],
15	Особливості організації і проведення опоросів у літніх таборах	2	[5]
16	Поведінка підсисних свиноматок	2	[3]
17	Особливості технології годівлі поросят-сисунів	2	[11]
18	Поведінка відлучених поросят	2	[3]
19	Поведінка ремонтного і відгодівельного молодняка	2	[3]
20	Відгодівля свиней з використанням молочних кормів	2	Додатк.[3]
21	Відгодівля свиней на відходах спиртової промисловості	2	Додатк.[3]
22	Відгодівля свиней на харчових відходах.	2	Додатк.[3]
23	Відхилення у фізіо-логічному стані свиней та їх причини	2	Додатк.[3]
24	Стресчутливість та стресстійкість свиней	2	[3]
25	Організація маркетингу у свинарстві	3	[1]
<i>Разом за _____ семестр</i>		25	
Разом		50	

5. ВИДИ ЗАНЯТЬ, МЕТОДИ І ФОРМИ НАВЧАННЯ

При викладанні освітнього компонента «Технологія виробництва продукції свинарства» зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва використовують:

- види занять: лекції, практичне заняття, консультації;
- методи навчання: словесні методи – розповідь, пояснення, бесіда, лекція; практичні методи - практичні роботи, завдання;
- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

6. КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань та вмінь:

- поточний контроль за темами і змістовими модулями;
- іспит

Поточний контроль проводиться викладачами на аудиторних заняттях усіх видів. Основною метою поточного контролю є перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретних завдань; проміжний контроль має на меті оцінити знання, вміння та практичні навички, набуті унаслідок засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини освітнього компонента (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу). Основним завданням як поточного, так і проміжного контролю є забезпечення зв'язку між викладачами та здобувачами освіти в процесі навчання, управління навчальною мотивацією.

Поточний контроль може проводитись в усній формі під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю;
- виконання завдань самостійної роботи здобувачем освіти.

Поточний контроль рівня знань **може проводитись як:**

- 1) усне опитування за контрольними запитаннями фронтально, індивідуально або змішано;
- 2) виконання практичних вправ і завдань;
- 3) письмовий контроль (контрольна робота за варіантами або тестування).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному етапі здобуття освітньо-професійного ступеня та/або на завершальних етапах.

Підсумковий контроль **може проводитись:**

- в письмовій та/або усній формах
- з використанням комп'ютерних технологій.

Формою підсумкового контролю є семестровий контроль рівня знань, умінь, навичок здобувачів освіти. Він проводиться у формі семестрового іспиту щодо обсягу навчального матеріалу, визначеного програмою ОК (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу). Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з ОК, якщо він виконав усі види робіт, передбачені програмою.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.</p>
«Добре»	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з освітнього компонента, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях - неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.</p>
«Задовільно»	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.</p>
«Незадовільно»	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.</p>

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. / М. Повод та ін. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 360 с.
2. Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. / В.В. Шуплик та ін. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. 396 с.
3. Свинарство: монографія / за наук. ред. В.М. Волощука. Київ: Аграрна наука, 2014. 592 с.
4. Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. / В. С. Топіха та ін.; за заг. ред. В. С. Топіхи. Миколаїв: МДАУ, 2012. 486 с.
5. Технологія виробництва продукції свинарства: підручник. 2-е видання/ Ю.В. Засуха та ін.; за ред. М.П. Хоменка. Вінниця: Нова Книга, 2008. 336с.
6. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посіб./Ібатуллін І.І. та ін.; за ред. академіка НААН України І.І. Ібатулліна. Київ, 2015. 422 с.
7. Дяченко Л.С., Сивик Т.Л., Титарьова О.М. Годівля свиней: навч. посіб. Біла Церква, 2020. 53 с.
8. Технологія виробництва продукції свинарства/ Герасимов В. І. та ін.; за ред. В.І.Герасимова. Харків: Еспада, 2010. 448 с.
9. Відтворення стада свиней біотехнологічними методами: методичні рекомендації/ А.А. Беліков та ін. Харків, 2020. 36 с.
10. Технологія виробництва продукції свинарства: курс лекцій з вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП» Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності 204 - «ТВППТ» денної та заочної форми здобуття вищої освіти Г.І. Калиниченко. Миколаїв: МНАУ, 2024. 66 с.
11. Інструкція з бонітування свиней; Інструкція з ведення племінного обліку у свинарстві / Затв. Міністерством аграрної політики України 17.12.2002. № 396. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2003. 64 с.
12. Технологія виробництва продукції свинарства: курс лекцій з вивчення дисципліни для здобувачів освіти вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 204 «ТВППТ» денної та заочної форми навчання В.Я. Лихач та ін. Миколаїв: МНАУ, 2018. 348 с.

Додаткова:

1. Дмитрук Б.П., Клименко Л.В. Виробничий цикл у галузі свинарства: національний та світовий досвід. Київ: ЗАТ «Нічвала», 2006. 200с.
2. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин; за ред. Ібатулліна І.І., Жукорського О.М., 2016. 300 с.
3. Сучасні технології годівлі свиней. Рекомендації. А.А. Гетья та ін. Полтава: Інститут свинарства НААНУ, 2010. 84 с.
4. Мартишин Л.І., Мартишин І.В., Коваль І.І. Розведення сільськогосподарських тварин. навч. посіб. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 190 с.
5. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин : навч. посіб. / М.В. Павлюк. Київ : НМЦ «Агроосвіта», 2017. 140 с.
6. Методи стимуляції відтворної функції у свиней: метод. рекомендації для магістрів з ветеринарної медицини / Бабань О.А. та ін. Біла Церква, 2018. 26 с.
7. ДСТУ 4718:2007. Свині для забою. Технічні вимоги/ Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2009-01-01]. Київ : «ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАР», 2007. 7 с.

Інформаційні ресурси:

1. Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії

аграрних наук України. Режим доступу: [Про інститут](#)

2. Світові тенденції в галузі свинарства: веб-сайт. URL: [Pigua.info](#) — [найактуальніше про свинарство України та світу](#)

3. Веб-сайт. URL: [Наукові резюме та інформаційні бюлетені - BeefResearch.ca](#)

4. Незвичні породи свиней. Режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/show/top-6-najbils-nezvicnih-porid-svinej>

5. Причини неплідності та малоплідності свиноматок <https://pigua.info/uk/post/pricini-neplidnosti-svinomatok-uk>